

DESET LET RAZVOJA ZBIRKE REVIJ ZA PODROČJE KEMIJE CENTRALNE TEHNIŠKE KNJIŽNICE UNIVERZE V LJUBLJANI (1994-2003)

Mira Lebez

Oddano: 29.10.2004 – Sprejeto: 02.12.2004

Strokovni članek

UDK 54:022.42(051) (497.4)CTK

Izvleček

Po preselitvi Centralne tehniške knjižnice (CTK) v prostore prizidka stolpnice TR3 leta 1994 smo večji del naročenih naslovov revij razvrstili na police prostega pristopa ter začeli bolj natančno spremljati njihovo izposojno. Pri naročanju revij smo uvedli kriterij »cene vpogleda« kot glavni odločujoči faktor za vsakoletno obnavljanje naročila posameznega naslova. Revije za področje kemije so od vseh najdražje, zato smo še posebej natančno spremljali izposojno teh revij. Prikazan je razvoj zbirke revij za področje kemije, oblikovane na podlagi tega odločilnega kriterija.

Ključne besede: Centralna tehniška knjižnica, kemija, revije, razvoj zbirke, statistika izposoje

Professional article

UDC 54:022.42(051) (497.4)CTK

Abstract

After the relocation of the Central Technological Library (CTK) to its new location in the TR3 building in 1994, a close monitoring of periodicals circulation (loans) was introduced to economise the collection management. The »price per use« criterium was introduced, with emphasis on the chemistry periodicals. The influence of this criterium on the collection management during a ten year period is described.

Key words: Central technological library, chemistry, periodicals, collection management, usage statistics

LEBEZ, Mira: The evolution of the chemistry periodicals collection in the Central Technological Library (1994-2003). Knjižnica, Ljubljana, 48(2004)4, str. 139-151

1 Uvod

Avgusta leta 1994 se je Centralna tehniška knjižnica (CTK) preselila iz stare vile na Tomšičevi 7, kjer so bile vse revije shranjene v skladišču zaprtega tipa ter je bilo pregledovanje in izposoja možno izključno na podlagi pisne zadožnice, v prizidek stolpnice na Trgu republike 3 (TR3) v Ljubljani. Zaradi omejenega prostora smo na police prostega pristopa knjižnice po področjih razvrstili zvezke zadnjega koledarskega leta, starejše številke pa so v zaprtem skladišču v kleti TR3 in v dislociranem skladišču v baraki na Valjahunovi 1 za Bežigradom. S tem je mogoče najnovejši del fonda prosto pregledovati, izposoja starejšega fonda pa je možna samo na podlagi pisne zadolžnice.

Po desetih letih delovanja na novi lokaciji smo želeli pregledati, kako se je razvijala zbirka revij za kemijo, in ta razvoj primerjati z razvojem zbirk v drugih podobnih univerzitetnih knjižnicah.

S pregledom podatkovne zbirke LISA v septembru 2004 smo ugotovili, da se je sorazmerno malo avtorjev ukvarjalo z metodologijo izbora naslovov za nabavo tiskanih revij, posebno pa še revij za kemijo. Med prvimi, ki obravnavajo stroške nabave in kriterije naročanja, je bil H.H. Barschall, ki je za revije s področja fizike, matematike in filozofije statistično izračunal ceno za 1.000 znakov, objavljenih v posamezni reviji (Barschall, 1986, 1988, 1989). Istočasno je opozoril, da se tako izračunane cene za posamezne naslove lahko razlikujejo tudi za faktor 850, zlasti še ob upoštevanju dejstva, da so publikacije neprofitnih podjetij, kot so npr. združenja, mnogo cenejše kot publikacije profitnih založnikov. To je še posebej značilno pri revijah za kemijo (Soete, 1999).

Za interne potrebe American Chemical Society so že v 70-tih letih prejšnjega stoletja razvili metodo, osnovano na predpostavki, da je število publiciranih znakov merilo za množino objavljenih informacij. Predpostavka ni bila nikoli objavljena (Christensen J.G. in Christensen H.B., 1995).

Obe metodi sta Christensen J.G. in Christensen H.B. uporabila pri razvoju svoje metodologije (Christensen J.G. in Christensen H.B., 1995). Poleg že omenjenega (Barschall, 1986), so različni avtorji že zelo zgodaj upoštevali tudi faktor vpliva ISI kot pomemben kriterij izbora (Barschall, 1988; Christensen J.G., 1992). Kasneje so dodali še druge kriterije, med drugim tudi uporabo (Soete, 1999; Case, 1999), pri čemer so poudarili, da je treba zajeti tudi uporabo, ki se ne odraža v online katalogu, kar pa je zelo težko doseči (Chrzastowski in Olesko, 1997).

Avtorji navajajo, da so podatki o uporabi koristni za evidentiranje potencialnih naslovov za odpoved in so jih uporabili kot enega od kriterijev (Kutuphaneciligi, 1994), (Chrzastowski in Olesko, 1997; Soete, 1999; Case, 1999; Roth, 2002). Iz pregledane literature smo ugotovili, da je bila longitudinalna študija o uporabi

kemijskih revij in stroških njihove nabave le v enem primeru glavni kriterij za prekinitve naročanja, pri čemer pa so upoštevali, v kolikšni meri je smiselno upoštevati stroške uporabe, ne da bi okrnili uporabnosti celotne zbirke kemijskih revij (Chrzastowski in Olesko, 1997).

V novejšem času avtorji poudarjajo, da je potrebno pri nakupu primerjati revije, ki objavljajo ekvivalentne vsebine, kar še posebej velja za velike pakete elektronskih revij. Ker so zahteve uporabnikov po elektronskem dostopu redko osnovane na upoštevanju cene in kvalitete revij, se je izkazalo, da je pri elektronskih revijah zelo učinkovita metrika, ki je neodvisna od uporabe. Zasnovana je na predpostavki, da je učinkovito stroškovno merilo za pomoč pri odločanju razmerje normalizirane cene na stran proti normaliziranemu faktorju vpliva ISI (Roth, 2002). Pri izboru elektronskih revij je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da nekateri založniki pogojujejo dostop do elektronske verzije na osnovi tiskanega izvoda posameznega naslova ter da elektronske revije počasi nadomeščajo tiskane revije (Rouse, 1998; Chrzastowski, 2003; Vaughan, 2003). Poleg tega so ugotovili, da pri uporabnikih prevladuje mnenje, da je večji del temeljnih revij za kemijo že na razpolago v elektronski obliki, čeprav je velik delež kemijskih informacij dostopen samo v tiskani obliki. Neupoštevanje tega dejstva lahko pripelje do zelo resnih posledic (Vaughan, 2003).

2 Pregled stanja v CTK

Pred selitvijo CTK smo vsako leto jeseni pregledovali naslove revij in se odločali, katere bomo ponovno naročili, pri čemer smo upoštevali povsem empirične podatke, namreč izkušnje kolegov iz oddelkov, ki so delali z uporabniki. Na podlagi izpolnjenih zadolžnic so dobro poznali porazdelitev povpraševanja glede na naslove posameznih revij.

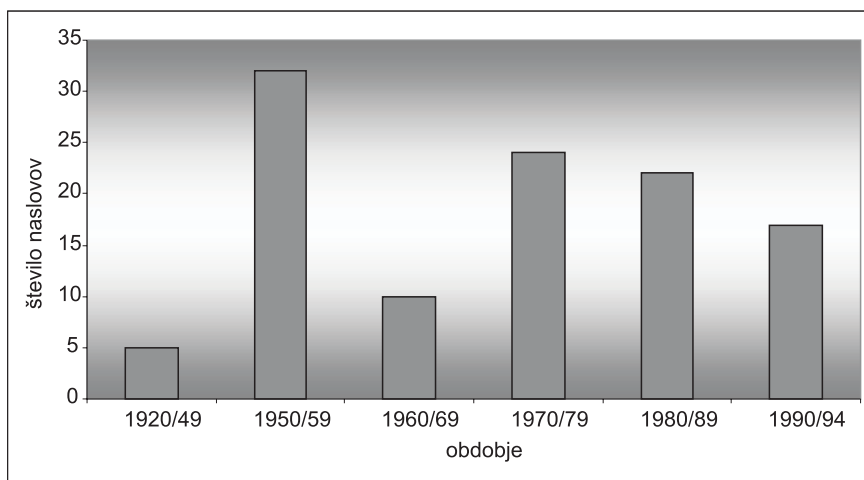
Z razvrstitvijo zvezkov najnovejšega letnika vsakega naslova revije v prosti pristop se je situacija popolnoma spremenila, saj so uporabniki lahko prosto listali po njih, ne da bi imeli delavci CTK dejanski vpogled v to, katere naslove in kolikokrat jih uporabniki pregledujejo.

Edini točni podatki, ki smo jih imeli na voljo, so bili podatki v sistemu COBISS/Izposoja, ki pa so pravzaprav podatki o izposoji kateregakoli več kot leto starega zvezka vseh letnikov posameznega naslova, saj zvezkov tekočih letnikov načeloma ne izposojamo. Tako smo od leta 1994 naprej pri vsakoletnem naročanju posameznega naslova vzeli za izhodišče podatke o izposoji iz sistema COBISS/Izposoja, poleg tega pa upoštevali še predloge uporabnikov Univerze v Ljubljani in drugih organizacij ter potrebe industrije.

3 Izhodišča

Pri naročanju revij je bilo vsako leto potrebno velik del finančnih sredstev nameniti nakupu revij za področje kemije, ker so znatno dražje kot revije z drugih področij.

Leta 1994 smo za področje kemije naročili 110 naslovov, dobro izbran korpus revij, ki se je oblikoval vrsto let, saj smo 71 naslovov naročali že pred letom 1980, 22 naslovov smo dodali v obdobju 1981 do 1990 in 17 naslovov v obdobju od 1991 do 1994. Eno od teh revij, referatni časopis Chemical Abstracts, ki pokriva vsa področja kemije, pa smo naročali od 1920 leta dalje (**Slika 1**).

Slika 1: Prirast novo naročenih naslovov v obdobju od 1920-1994

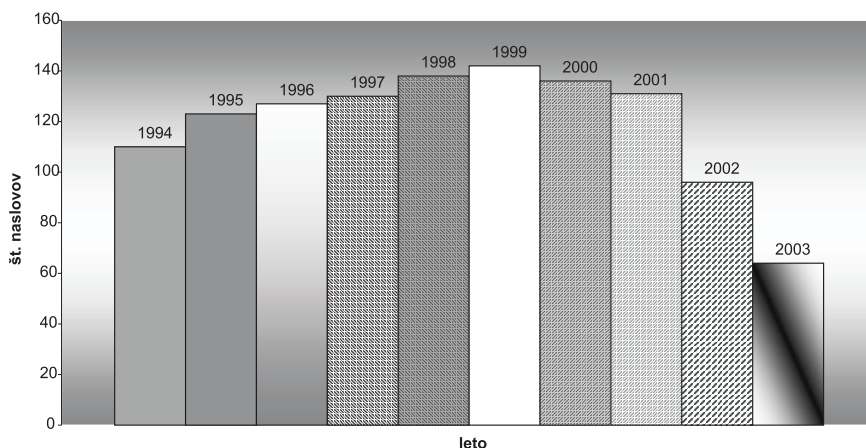
Da so naslovi dobro izbrani, smo ugotovili iz podatkov o izposoji v sistemu CO-BISS/Izposoja. V letu 1994 33 naslovov od 110 ni bilo izposojenih. Od teh 33 je bilo 12 naslovov v letu 1994 naročenih na novo, zato zvezkov tega letnika nismo izposojali, pregledovanja v prostem pristopu pa nismo beležili. V naslednjih petih letih je bilo neizposojenih naslovov še manj, kar je razvidno iz podatkov v **Tabeli 1**. Od prvotnih 110 naslovov revij je leta 1996 ena prenehala izhajati. Vsi podatki v **Tabeli 1** se nanašajo na prvotnih 110 naslovov revij. V letu 2000 je od prvotnih 110 ostalo le 99 naslovov, 96 v letu 2001, 74 v letu 2002 in 49 v letu 2003.

Tabela 1: Pregled izposoje za 110 tiskanih naslovov revij s področja kemije, naročenih v letu 1994*

izposoja	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
več kot 10x	34	56	54	59	52	48	26	17	9	10
do 10x	43	38	32	34	44	48	52	49	36	24
ni izposoje	33*	16	24	17	13	14	21	30	29	15

* V letu 1994 dvanajst na novo naročenih naslovov nismo izposojali, zato v sistemu COBISS/ Izposoja zanje ni podatkov o izposoji, dostopne so bile v prostem pristopu. Opazili smo, da so si uporabniki začeli več izposojati večino novo naročenih naslovov revij šele po dveh do treh letih.

Obdobje od leta 1994 do 1999 je bilo obdobje rasti, saj smo vsako leto dodali še kakšen naslov, tako da smo v letu 1999 za področje kemije naročili 142 naslovov (Slika 2).

Slika 2: Število vseh naročenih naslovov revij s področja kemije v letih 1994 do 2003

Glede na povpraševanje uporabnikov, smo do leta 1994 z naročenimi revijami zagotovili primerno zastopanost posameznih področij kemije (Slika 3). Izjema je področje biokemije, za katerega do leta 1998 nismo naročali revij, ker so nekatere naročene revije s področja organske kemije objavljale članke tudi s tega področja. Revij samo za področje biokemije nismo naročali, ker jih uporabniki tedaj v CTK kot knjižnici, specializirani za področje tehnike, niti niso iskali. Zaradi večjega zanimanja uporabnikov smo naročali precej revij za vsa področja kemične industrije, zlasti še industrije barv, keramike, kozmetike, materialov, petrokemije, polimerov, stekla, biotehnologije in živilske tehnologije.

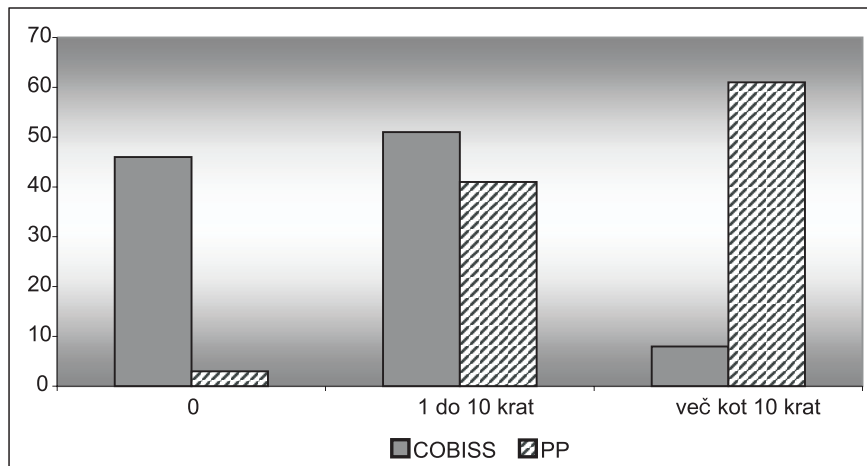
V novembru leta 1999 smo pregledali podatke iz sistema COBISS/Izposoja, koliko se revije s področja kemije dejansko sposojajo, poleg tega pa na podlagi metode za oceno dnevne uporabe revij s področja kemije in kemijske tehnologije v prostem pristopu CTK, ki jo je za ta namen izdelala vodja Oddelka za izposoj, ocenili tudi izposoj v prvih treh mesecih leta 2000 za vsak naslov posebej. Izposoj smo ocenili tako, da smo za vsak naslov na prvi zvezek v kupu enkrat dnevno položili listek, ki je padel na tla takoj, ko je uporabnik zvezek premaknil. S tem smo vsak dan kontrolirali le, če je bil v posameznem dnevu naslov revije pogledan, ne pa kolikokrat so uporabniki v tistem dnevu pregledovali zvezke tega naslova. Poleg tega smo upoštevali še naslednje tri parametre: izposoj starejših letnikov na dom v letih 1998 in 1999, evidentirano v sistemu COBISS/Izposoja, podatek, katerega leta smo začeli revijo naročati, katero glavno področje kemije revija pokriva ter citiranost naslovov s strani slovenskih avtorjev za leto 1998 (Lebez, 2000). Podatke za citiranost smo črpali iz analize M. Žaucerja (Žaucer, 1998), narejene na podlagi podatkov o citiranosti iz podatkovne zbirke Science Citation Index CD-ROM edition 1998a.

Pri primerjavi podatkov, ki smo jih dobili z oceno uporabe revij v prostem pristopu in podatkov o izposoji iz sistema COBISS/Izposoja, smo ugotovili, da uporabniki precej več pregledujejo najnovejše številke revij v prostem pristopu, kot si izposojajo številke starejših letnikov (**Slika 3**). Ugotovili smo, da uporabniki v prostem pristopu v treh mesecih samo treh naslovov niso pogledali. Zelo veliko naslovov je bilo pregledano v povprečju dvajsetkrat. Med najbolj pregledovanimi naslovi so bili *Analytical chemistry* (24 krat), *Die Angewandte makromolekulare Chemie* (25 krat), *Chemical engineering* (26 krat), *Helvetica Chimica Acta* (24 krat), *Parfumerie und Kosmetik* (26 krat), *SPC: Soap, perfumery and Cosmetics* (27 krat) in *Zeitschrift fuer anorganische und allgemeine Chemie* (25 krat).

Starejše letnike smo nekoliko manj izposojali. Izjema so bile tri revije, in sicer *Analysis* (57krat), *Die Angewandte makromolekulare Chemie* (76 krat) in *Journal of chemical education* (77 krat), kjer je bila izposoja na dom mnogo večja kot pregledovanje zvezkov zadnjega letnika v prostem pristopu.

Od starejših letnikov smo v sistemu COBISS/Izposoja zabeležili za večino naslovov do deset izposoj, oziroma jih nismo izposodili. Izjema so bile tri revije, za katere smo zabeležili zelo veliko izposoj starejših števil, in sicer za *Analysis* (57 krat), *Die Angewandte makromolekulare Chemie* (76 krat) in *Journal of chemical education* (77 krat).

V letu 2000 smo pri naročanju revij za leto 2001 prvič uporabili interno navodilo ekonomičnosti, in sicer kriterij izračunavanja cene vpogleda, ki smo ga izračunali tako, da smo nabavno ceno delili s številom izposoj za posamezen naslov revije, zabeleženih v sistemu COBISS/Izposoja. Pri tem nismo upoštevali nobene drugega kriterija, kot npr. ocene izposoje najnovejših števil naslova, števi-

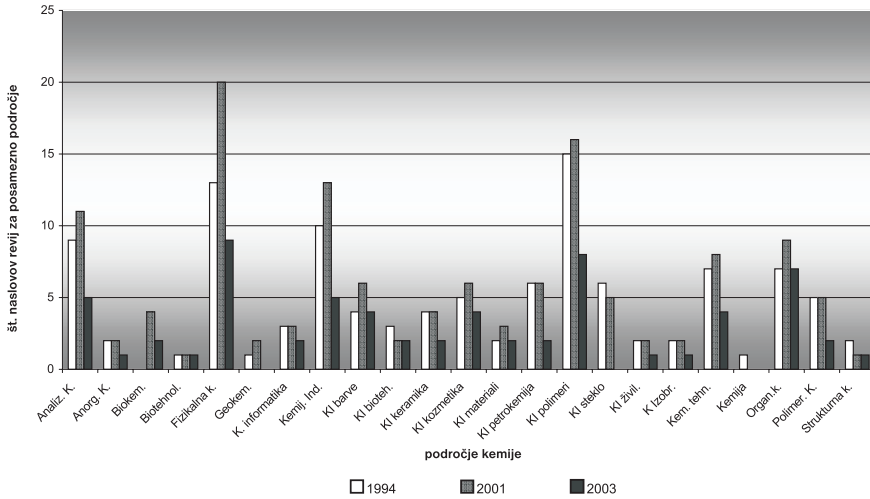
Slika 3: Primerjava izposoje v prostem pristopu (desni stolpec v paru) in sistemu COBISS/Izposoja (levi stolpec v paru) v prvih treh mesecih leta 2000. V prostem pristopu v opazovanem obdobju uporabniki le treh naslovov niso pregledali, večino naslovov pa so pregledali več kot desetkrat.

la objavljenih znakov, števila objavljenih informacij ali števila objavljenih člankov, niti nismo merili znanstvene vrednosti posameznega naslova kot nekateri avtorji (Barschall, 1986, 1988, 1989), (Christensen J.G. in Christensen H.B., 1995), (Barschall, 1988), (Christensen J.G, 1992), (Bensman, 1996). Na podlagi tega kriterija smo se odločili, da znižamo stroške nabave za naročilo temeljne revije za kemijo, referatnega časopisa Chemical Abstracts tako, da smo ga naročili v tiskani obliki in na CD-ROM-u, stroške smo si razdelili s Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo (FKKT), pri čemer je bilo dogovorjeno, da FKKT obdrži tiskano obliko, CTK pa CD-ROMe. Poleg tega smo odpovedali še nekaj dražjih revij.

Za leto 2001 smo odjavili še nekaj dražjih revij, leto kasneje smo kriterij zaostri-li tako, da smo za leto 2003 odjavili vse revije, kjer je bila cena vpogleda višja kot 50 DEM, s tem pa smo glede na leto 1999 zbirko več kot prepolovili. Tako smo za leto 2003 naročili le še 64 naslovov (**Slika 2**) za glavna področja kemije (**Slika 4**).

Pri tem, ko smo tehtali, katere revije bomo odjavili, smo se v letu 2000 in 2001 odločili, da bomo obdržali tiste revije, ki jih uporabniki redno pregledujejo in jih naročamo že 30 in več let (**Slika 5**). Te revije vsa leta predstavljajo jedro zbirke revij CTK za kemijo. Odpovedali smo samo nekaj najdražjih revij. V letu 2002, zlasti pa v letu 2003 smo odjavili vse, ki niso dosegale zgoraj omenjenega krite-rija cene vpogleda, pri čemer smo za vsako področje skušali ohraniti vsaj en

naslov. Izjema so le tri področja, in sicer geokemija, kemija stekla in kemija (splošna kemija oz. vsa področja kemije), kjer smo objavili vse naslove. S tem smo v letu 2003 po številu tiskanih revij s področja kemije dosegli 58% fonda iz leta 1994 oziroma 38% fonda iz leta 1999.

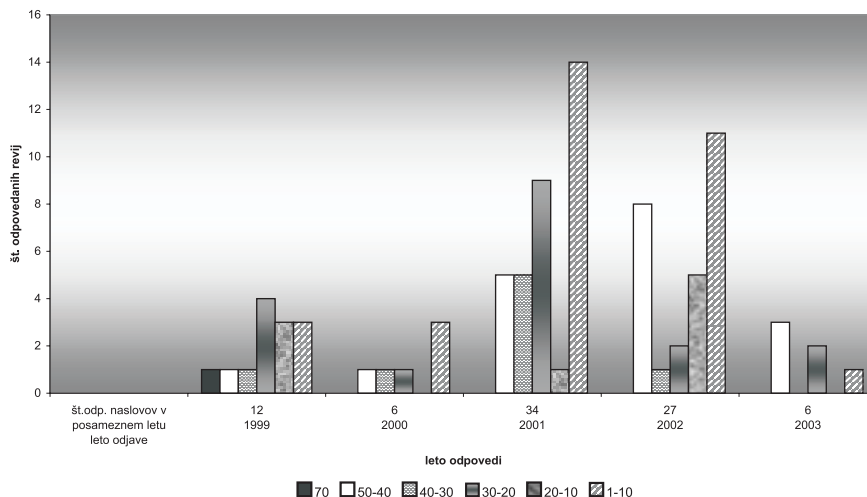

Slika 4: Spreminjanje števila naslovov revij za področja kemije v letih 1994 do 2003*

S tem, ko smo zmanjšali zbirko tiskanih revij in v letu 2001 podpisali triletno pogodbo z založnikom Elsevier za naročilo elektronskih revij, se je spremenilo tudi število revij, ki pokrivajo posamezno področje kemije.

V letu 1999 smo za CTK odpovedali tiskano obliko *Chemical Abstract*, ki smo jo naročali od leta 1920, poleg tega pa še 4 naslove, naročene več kot 20 let, 3 naslove naročene več kot 10 let, po en naslov naročen več kot 30 oz. 40 let ter tri naslove, ki smo jih naročali manj kot 10 let, skupaj 12 naslovov. V letu 2000 smo objavili 6 naslovov, večine nismo naročali več kot 10 let. V letu 2001 smo objavili 34 naslovov, in sicer 19 naročenih več kot 20 let ter 14 naročenih manj kot 10 let. V letu 2002 smo objavili 27 naslovov, od tega 8 naročenih več kot 40 let, 8 naročenih več kot 10 let in 11 naročenih do 10 let. V letu 2003 smo objavili 6 naslovov, od tega smo 3 naročali več kot 40 let, 2 več kot 20 let, 1 pa manj kot 10 let.

* Oznaka KI pomeni kemijska industrija, področje Kemija pa obsega vsa področja kemije. Oznake področij v grafikonu so enake in si sledijo v istem vrstnem redu kot neokrajšane oznake področij, izpisane v Tabeli 2.

Slika 5: Porazdelitev objavljenih naslovov glede na število let, ko je bil naslov v CTK naročen

V dolgih letih izoblikovana zbirka tiskanih revij je leta 2003 poleg naslovov, pomembnih za vsa področja temeljnih raziskav (31 naslovov), obsegala še vrsto naslovov s področja aplikativne kemije (34 naslovov), ki so bili zanimivi za slovensko kemijsko industrijo. Pri elektronskih revijah založbe Elsevier pa je poudarek predvsem na revijah s področja temeljnih raziskav (77 naslovov), največ s področja fizikalne kemije (23 naslovov), analizne kemije (12 naslovov) in organske kemije (11 naslovov), pri čemer nismo upoštevali revij, ki pokrivajo področja kemije v naravoslovnih znanostih (npr. medicini, biologiji). Revij s članki s področij aplikativne kemije pa je sorazmerno malo (35 naslovov), glede na celotno število 1.200 revij tega elektronskega paketa (**Tabela 2** in **Slika 6**).

Z odpovedovanjem tiskanih revij se je povsem spremenilo razmerje med številom naslovov za področja teoretične (42% v letu 1994) in aplikativne kemije (58% v letu 1994), ki jih je naročala CTK. Ta sprememba v vsebini je pogojena z vsebino revij, ponujenih v paketu Elsevier in ne temelji na izboru CTK, poleg tega je razmerje med teoretično in aplikativno kemijo v paketu Elsevier povsem drugačno, kot smo ga izoblikovali v CTK. Področja teoretične kemije v paketu Elsevier obsegajo 69% naslovov, aplikativne kemije pa 31% naslovov.

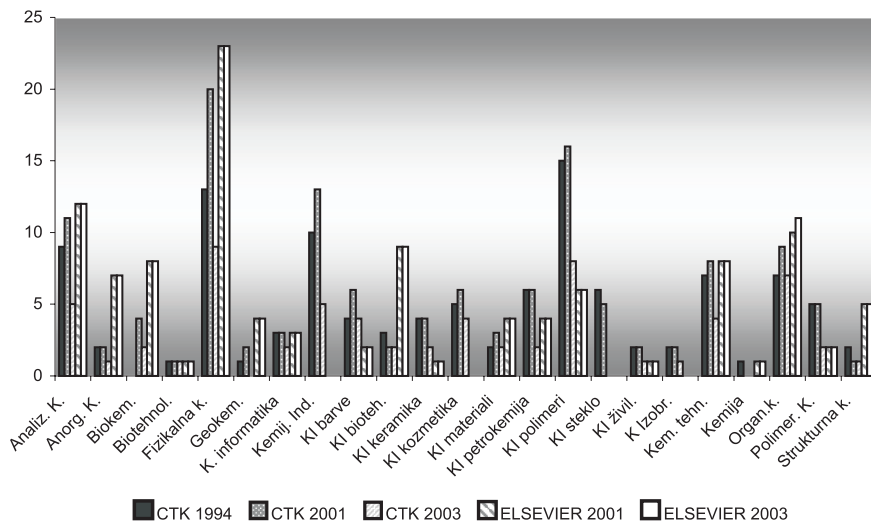
Kljub temu, da je pregledovanje elektronskih revij paketa Elsevier za uporabnika prijazno, je dostop do informacij zelo restriktiven. Pogodba, sklenjena z Elsevierom za obdobje 2001 do 2003, je omogočila pregledovanje člankov v polnem tekstu samo uporabnikom Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru, raziskovalcem Kemijskega inštituta, Inštituta Jožef Stefan, SAZU, NUK, od pod-

Tabela 2: Število naslovov revij s posameznih področij kemije, ki jih je naročala CTK (tiski) oziroma so bili dostopni v celotnem paketu Elsevier (elektronske revije) v posameznih letih

	tiski v CTK	tiski v CTK	tiski v CTK	elektronske revije v paketu Elsevier	elektronske revije v paketu Elsevier
	1994	2001	2003	2001	2003
analizna kemija	9	11	5	12	12
anorganska kemija	2	2	1	7	7
biokemija	0	4	2	8	8
biotehnologija	1	1	1	1	1
fizikalna kemija	13	20	9	23	23
geokemija	1	2	0	4	4
kemijska informatika	3	3	2	3	3
kemijska industrija	10	13	5	0	0
kemijska industrija-barve	4	6	4	2	2
kemijska industrija-biotehnologija	3	2	2	9	9
kemijska industrija-keramika	4	4	2	1	1
kemijska industrija kozmetika	5	6	4	0	0
kemijska industrija-materiali	2	3	2	4	4
kemijska industrija-petrokemija	6	6	2	4	4
kemijska industrija-polimeri	15	16	8	6	6
kemijska industrija-steklo	6	5	0	0	0
kemijska industrija-živilska tehnologija	2	2	1	1	1
kemijsko izobraževanje	2	2	1	0	0
kemijska tehnologija in inženirstvo	7	8	4	8	8
kemija (vsa področja)	1	0	0	1	1
organska kemija	7	9	7	10	11
polimerna kemija	5	5	2	2	2
strukturna kemija	2	1	1	5	5

jetij pa samo raziskovalcem Krke, medtem ko strokovnjaki iz drugih podjetij in inštitutov ter neakadske sfere niso imeli dostopa do njih, tiskane revije v CTK pa lahko pregledujejo vsi uporabniki. S tem se je dostop do informacij, dostopnih v CTK, zaprl za uporabnike iz industrije in knjižnica se je orientirala samo na sorazmerno ozek krog uporabnikov iz univerze.

Poleg tega je treba upoštevati še dejstvo, da je v prvih treh letih Elsevier omogočil finančno sorazmerno ugoden dostop do celotnega paketa približno 1.200 naslovov elektronskih revij, za katere je vso naročnino za vse fakultete Univerze v Ljubljani plačala CTK. Od leta 2004 naprej pa je Elsevier zvišal ceno dostopa

Slika 6: Število revij, ki pokrivajo posamezna področja v kemiji*

do celotnega paketa elektronskih revij tako, da CTK tega ni več zmožna financirati sama.

Zato so v letu 2004 vse zainteresirane inštitucije oblikovale konzorcij in vsaka od njih je dobila dostop do elektronskih revij na osnovi svojih tiskov. Ker pa so v obdobju 2001 do 2003 nekatere inštitucije, ki so imele prej dostop do celotnega paketa Elsevier, objavile nekatere naslove tiskanih revij, ki so jih imele naročene in so jih lahko njihovi uporabniki pregledovali v elektronski obliki, so v letu 2004 ostale tako brez tiskov, kot brez elektronskega dostopa. Zaradi tega so prizadeti predvsem raziskovalci na inštitutih, ki se niso pridružili konzorciju, poleg tega pa so tudi objavili svoje tiske. Zaradi vse bolj omejenih finančnih virov tako tudi ne bodo naročili vseh manjkajočih revij, kar pomeni za vse uporabnike veliko praznino.

4 Zaključek

Z opisanim načinom izbora gradiva za zbirko revij za kemijo, uporabljenim tudi za druga področja, se je v desetih letih CTK od politehnične knjižnice, ki je naba-

* Na sliki so grafično prikazani podatki o številu tiskanih naslovov, ki jih je naročala CTK v letih 1994, 2001 in 2003 ter številu elektronskih naslovov v paketu Elsevier v letih 2001 in 2003 po posameznih področjih kemije in so navedeni v Tabeli 2.

vljala tiskano gradivo za vse uporabnike iz industrije in univerz v Jugoslaviji, preobrazila v moderno univerzitetno knjižnico, usmerjeno predvsem v podporo študentom in profesorjem Univerze v Ljubljani, ki naroča revije predvsem v elektronski obliki. S tem se CTK zapira za uporabnike iz industrije in orientira samo na sorazmerno ozek krog uporabnikov iz akademske sfere.

Kljub sorazmerni poenostavitvi uporabljene metrike lahko ugotovimo, da smo v CTK zbirko revij za področje kemije v končni fazi oblikovali podobno kot nekatere druge univerzitetne knjižnice v svetu, tako glede na metodologijo izbora, kot tudi glede na to, da smo namesto tiskanim revijam v zadnjem času dali prednost njihovi elektronski alternativni (Chrzastowski, 2003; Vaughan, 2003).

Zahvala

Statistične podatke o izposoji revij, ki smo jih naročali v CTK za vsa področja kemije, sta mi vsa leta iz sistema COBISS/Izposoja pripravljali ga. Lidija Vodopivec in ga. Zdenka Usnik, za kar se jima najlepše zahvaljujem.

5 Citirani viri

1. Barschall, H. H. (1986). The Cost of Physics Journals. *Physics Today*, 39 (12), 34-36. Pridobljeno 6.10.2004 s spletne strani: <http://barschall.stanford.edu/>
2. Barschall, H. H. (1988). The Cost-Effectiveness of Physics Journals. *Physics Today*, 41 (7), 56-59. Pridobljeno 6.10.2004 s spletne strani: <http://barschall.stanford.edu/>
3. Barschall, H. H. (1989). Cost-Effectiveness of Physics Journals. *Physics Today*, 42 (3), 15-16. Pridobljeno 6.10.2004 s spletne strani: <http://barschall.stanford.edu/>
4. Bensman, S. J. (1996). The structure of the library market for scientific journals: The case of chemistry. *Library resources and technical services*, 40 (2), 145-151.
5. Case, M. M. (1999). Measuring the Cost Effectiveness of Journals: The Wisconsin Experience. Pridobljeno 6.10.2004 s spletne strani: <http://www.arl.org/newsltr/205/wisconsin.html>
6. Christensen, J. G. (1992). Cost of chemistry journals to one academic library, 1980-1990. *Serials review*, 18 (3), 19-34.

7. Christensen, J. G. & Christensen H. B. (1995). Application of a sampling method in journal cost studies. *Serials Review*, 21 (2), 17-28.
8. Chrzastowski, T. E. & Olesko B. M. (1997). Chemistry journal use and cost: results of a longitudinal study. *Library resources and technical services*, 41 (2), 101-111.
9. Chrzastowski, T. E. (2003). Making the transition from print to electronic serial collections: a new model for academic chemistry libraries? *Journal of the American Society for information science and technology*, 54 (12), 1141-1148.
10. Kutuphaneciligi, T. (1994). Measuring the use of periodicals. *Turkish librarianship*, 8 (4), 272-288.
11. Lebez, M. (2000). *Predlog nabave tujih serijskih publikacij za področje kemije za leto 2001*. Ljubljana: interno poročilo.
12. Roth, D. (2002). Chemistry journals: cost-effectiveness, seminal titles and exchange rate profiteering. *Science and technology libraries*, 22 (3-4), 59-70.
13. Rouse, K. (1998) Chemistry Journal Cost Study. Pridobljeno 6.10.2004 s spletne strani: <http://www.library.wisc.edu/libraries/Chemistry/cost.htm>
14. Soete, G. (1999). Measuring the Cost-Effectiveness of Journals: Ten Years After Barschall. Pridobljeno 6.10.2004 s spletne strani: <http://www.library.wisc.edu/projects/glsdo/cost.html>
15. Vaughan, K. T. L. (2003). Changing use patterns of print journals in the digital age: Impacts of electronic equivalents on print chemistry journal use. *Journal of the American Society for information science and technology*, 54 (12), 1149-1152.
16. Žaucer, M. (1998) Ocenjevanje relevantnosti periodike. *Raziskovalec*, 28 (2), 64-66.

Mag. Mira Lebez je zaposlena v Centralni tehniški knjižnici kot informacijski specialist.

Naslov: Trg republike 3, 1000 Ljubljana

Naslov elektronske pošte: mira.lebez@ctk.uni-kj.si